

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Jitkou Zavřelovou ve věci žalobce: **Z. S.**, narozen . . . , státní příslušnost Gruzie, t. č. bytem O., P., zastoupený Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 25, 110 00 Praha 1, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 6. 2014, č. j. OAM-77/LE-BE03-ZA14-2014,

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 17. 6. 2014, č. j. OAM-77/LE-BE03-ZA14-2014, rozhodl žalovaný podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o azylu“), o neudělení mezinárodní ochrany žalobci. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, které by bylo možné podřadit pod důvody pro udělení azylu taxativně vyjmenované v § 12 zákona o azylu, ani nespĺňuje zákonné podmínky pro udělení mezinárodní ochrany podle § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu.

Toto rozhodnutí žalobce napadá žalobou, ve které namítá nesoulad předmětného rozhodnutí s § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Napadené rozhodnutí totiž neobsahuje taxativní, ale pouze demonstrativní výčet podkladů pro vydání rozhodnutí, což zakládá domněnku žalobce,

že nebyl řádně seznámen se všemi podklady pro vydání rozhodnutí. Dále žalobce namítá chybné posouzení věci, neboť má za to, že správní orgán bagatelizoval žalobcem prezentované důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Ze spisového materiálu jasně vyplývá, že sdílí domácnost s občany České republiky, jež tvoří jeho jedinou rodinu, a že na území domovského státu nemá vytvořené žádné relevantní zázemí. To sice není „typickým“ důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, není to však třeba bagatelizovat. Za důvod pro udělení mezinárodní ochrany žalobce považuje hrozbu pronásledování z důvodu své příslušnosti k určité sociální skupině. Do pronásledované skupiny se žalobce podle svého názoru řadí na základě zhoršeného zdravotního stavu, pokročilého věku a svého odkázání na rodinu. Předpokládá, že v případě návratu do domovského státu by došlo ke zhoršení jeho zdravotního stavu, což by, ve spojení s neexistencí adekvátního ubytování a zdroje obživy, vedlo k žalobcovu strádání. Tato situace se dá označit za pronásledování. Správní orgán se ve svém rozhodnutí omezil pouze na bagatelizaci výše uvedených skutečností, s otázkou udělení tzv. humanitárního azylu se však nevypořádal. Rovněž nebylo zváženo ani udělení doplňkové ochrany. Závěrem žalobce cituje vybraná ustanovení metodické příručky k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků, vydanou Úřadem vysokého komisaře pro uprchlíky OSN, jež se mj. zabývá problematikou prokazování faktů. Podle těchto ustanovení může být v některých případech na posuzovateli, aby zajistil nezbytné důkazy pro rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu. Nelze požadovat po uprchlíkovi, aby dokázal část svého příběhu, a z toho důvodu je často nutné uznat žadatelovu věc i v případě pochybností. S odkazem na toto žalobce navrhuje zrušení rozhodnutí žalovaného a přiznání náhrady nákladů řízení.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě popírá oprávněnost žaloby a nesouhlasí s ní, neboť ta neprokazuje nezákonnost napadeného rozhodnutí. Odkazuje na obsah správního spisu, zejména na žádost o udělení mezinárodní ochrany, protokol o pohovoru a na vydané správní rozhodnutí. Žalovaný trvá na tom, že v rámci důkazního řízení se zabýval všemi skutečnostmi, které žalobce sdělil, zjistil skutečný stav věci a opatřil si potřebné podklady pro rozhodnutí. Žalobce v průběhu správního řízení neuváděl důvody, na základě kterých by tomuto mohla být určitá forma mezinárodní ochrany udělena. Žalobce v rámci správního řízení uvedl, že do České republiky přicestoval za svým synem, který zde žije, a důvodem podané žádosti byla obava ze samoty, zdravotní potíže a snaha získat zde legální pobyt za účelem soužití se synem. Žalovaný tak dospěl k závěru, že žalobce ve vlasti neměl žádné potíže relevantní z pohledu možného udělení mezinárodní ochrany a ani v případě návratu mu nehrozí nebezpečí vážné újmy. V odůvodnění napadeného rozhodnutí pak podle žalovaného správní orgán velmi podrobně, jasně a srozumitelně vyhodnotil důvody, pro něž žalobce žádá o udělení mezinárodní ochrany z hlediska všech forem této ochrany a s ohledem na příběh žalobce, který pak hodnotil ve světle informací, které si za tímto účelem obstaral.

Co se týče jednotlivých žalobních námitek, žalovaný zásadně popírá, že by jeho rozhodnutí nebylo v souladu s ustanovením § 68 odst. 3 správního řádu, stejně jako tvrzení, že žalobce nebyl seznámen s veškerými podklady pro vydání rozhodnutí. Žalobce se všemi podklady seznámen byl, což ostatně dokládá i protokol o seznámení s podklady ze dne 16. 6. 2014. Z tohoto protokolu rovněž vyplývá, že žalobce nechtěl doplnit žádné další informace a ani dodat další dokumenty.

S námitkou nepřípustného bagatelizování žalobcem prezentovaných důvodů pro udělení mezinárodní ochrany žalovaný rovněž nesouhlasí. Za bagatelizování nelze považovat jejich vyhodnocení z hlediska nenaplnění zákonem stanovených předpokladů k udělení některé

z forem mezinárodní ochrany. Dle přesvědčení žalovaného se správní orgán s ohledem na předestřený příběh žalobce zcela dostatečným způsobem vypořádal i s otázkou neudělení humanitárního azylu. Z vyjádření žalobce ani ze zjištění správního orgánu nevyplývala žádná skutečnost, která by mohla být považována za důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu. V žalobě uvedené důvody ani ve svém souhrnu zákonný důvod pro udělení humanitárního azylu nepředstavují. Popsané zdravotní problémy jsou běžnou civilizační chorobou, která postihuje celou řadu osob v žadatelově věku, navíc jsou dostupně léčitelné i v zemi žalobcova původu. Zároveň žalovaný podotýká, že v zemi žalobcova původu žije žalobcův otec a jeho dcera, nebude tedy v případě návratu odkázán sám na sebe.

Závěrem žalovaný shrnuje, že dle jeho názoru žalobce nebyl zkrácen na svých právech, přičemž nesplňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany. Rozhodnutí žalovaného nebylo dle jeho názoru žalobou zpochybněno, proto navrhuje, aby soud žalobu jako nedůvodnou v plném rozsahu zamítl.

Soud po zjištění, že žaloba je včasná a jsou splněny i další podmínky jejího věcného projednání, napadené rozhodnutí přezkoumal a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Žalobce namítá, že napadené rozhodnutí v rozporu s ustanovením § 68 odst. 3 správního řádu neobsahuje taxativní, nýbrž pouze demonstrativní výčet podkladů pro rozhodnutí. Na základě toho se žalobce domnívá, že nebyl seznámen se všemi relevantními podklady pro rozhodnutí. Soud neshledal tuto námitku důvodnou. Ač žalovaný ve svém rozhodnutí na str. 3 soupis podkladů, ze kterých vycházel, uvádí slovem „především“, což může naznačovat, že se jedná o výčet pouze demonstrativní, nelze přehlédnout, že ve skutečnosti v tomto odstavci uvádí veškeré shromážděné podklady. Tuto skutečnost soud ověřil srovnáním uvedeného odstavce odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí se soupisem podkladů, který byl žalobci předložen v rámci jeho seznámení se s podklady rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, které proběhlo dne 16. 6. 2014. Tento soupis pak odpovídá i obsahu správního spisu. Nad rámec uvedeného soud dodává, že i kdyby tento soupis nebyl úplný, je otázkou zda by taková případná vada mohla mít vliv na zákonnost žalobou napadeného rozhodnutí. Za stěžejní totiž soud považuje, že žalobce byl s danými podklady seznámen a byl poučen o právu vyjádřit se k nim a o právu navrhnout jejich doplnění. Z hlediska požadavků § 68 odst. 3 správního soudu pak soud považuje za stěžejní, že odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí obsahuje úvahy, jak byly shromážděné podklady hodnoceny.

Další námitka žalobce směřuje proti posouzení věci. Žalobce se domnívá, že správní orgán bagatelizoval jím uváděné důvody pro udělení mezinárodní ochrany, neboť odmítl jeho argument o příslušnosti k sociální skupině, již hrozí pronásledování, a to na základě žalobcova věku a zdravotního stavu.

Podle § 2 odst. 8 zákona o azylu se za pronásledování pro účely tohoto zákona považuje závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.

Podle § 2 odst. 9 zákona o azylu se původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace,

kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.

Podle § 2 odst. 11 zákona o azylu se ochranou před pronásledováním nebo vážnou újmu zejména rozumí přiměřené kroky odpovědných státních orgánů, strany nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území, směřující k zabránění pronásledování nebo způsobení vážné újmy zejména zavedením účinného právního systému pro odhalování, stíhání a trestání jednání představujících pronásledování nebo vážnou újmu, za předpokladu, že je taková ochrana účinná, není pouze přechodná a cizinec k ní má přístup.

Podle čl. 9 odst. 1 písm. b) směrnice Rady 2004/83/ES o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (dále jen „původní kvalifikační směrnice“) je za pronásledování ve smyslu čl. 1 odst. 1 Ženevské úmluvy považováno jednání, které je souběhem různých opatření, včetně porušování lidských práv, který je dostatečně závažný k tomu, aby postihl jednotlivce způsobem podobným uvedenému v písmenu a). S účinností od 21. 12. 2013 původní kvalifikační směrnici nahradila směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (přepracované znění), (dále jen „nová kvalifikační směrnice“)], která obsahuje totožné ustanovení.

Podle § 12 písm. b) zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 19. 5. 2004, č. j. 5 Azs 63/2004-60 definoval pojem „určité sociální skupiny tak, že to *„je skupina osob, která se vyznačuje objektivně společnou charakteristikou nebo kterou společnost alespoň takto vnímá. Tato charakteristika má často povahu vrozeného, nezměnitelného rysu nebo je jinak zásadní pro lidskou identitu, svědomí nebo výkon lidských práv dotýčných osob; riziko pronásledování však do této charakteristiky nepatří“*. Žalobce uvedl, že patří do „sociální skupiny“ osob pokročilého věku, špatného zdravotního stavu a je odkázán na rodinu žijící v České republice.

Žalobce se domnívá, že v důsledku své příslušnosti k popsané sociální skupině by byl z toho důvodu pronásledován souběhem různých opatření, a to včetně porušování lidských práv

[tzv. pronásledování na kumulativním základě dle čl. 9 odst. 1 písm. b) původní kvalifikační směrnice]. S takovým závěrem však souhlasit nelze. Žalobce předně ve správním řízení takovou argumentaci vůbec nevznosl. Hovořil pouze o svých zdravotních problémech, obavě ze samoty a o tom, že chce zůstat se synem v České republice. V zásadě tedy za jeho žádosti stojí ekonomické problémy a obava z nedostatečné zdravotní péče.

Ekonomické důvody a ani málo rozvinutý sociální systém, který, z pohledu vyspělých zemí, případně neposkytuje nemajetným osobám dostatečnou pomoc v hmotné nouzi, však sám o sobě pronásledování nezakládá. Sociální práva nepatří mezi základní lidská práva ve smyslu čl. 9 odst. 1 písm. a) původní či nové kvalifikační směrnice, úroveň ochrany těchto práv závisí v každé zemi především na její ekonomické vyspělosti a tedy ani nižší standard ochrany těchto práv, než jaký je běžný či obvyklý např. v zemích Evropské unie, nepředstavuje sám o sobě pronásledování, a to ani ve smyslu čl. 9 odst. 1 písm. b) původní či nové kvalifikační směrnice. Situace by mohla být jiná, pokud by k této obecně nepříznivé ekonomické a sociální situaci u konkrétního žadatele přistoupila ze strany státních či nestátních původců pronásledování další konkrétní příkoří, příkladmo uvedená v čl. 9 odst. 2 původní i nové kvalifikační směrnice. Ta však žalobce v daném případě netvrdil a ani ze shromážděných informací o zemi původu nevyplývají.

Nad to není pravdou, že by žalobce v případě návratu do domovské země neměl žádné zázemí či rodinu, protože, jak vyplynulo ze správního spisu, na území Gruzie žije zde jeho dcera a otec, mimo to zde žalobce vlastní nemovitost. Co se týče zdravotního stavu žalobce, soud ze správního spisu zjistil, že není natolik vážný, aby nemohl odcestovat zpátky do země původu. Z protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany navíc vyplynulo, že žalobce se s těmito zdravotními potížemi léčil i v Gruzii, kde každý měsíc docházel k lékaři. Zdravotní péče je tedy v zemi původu žalobce dostupná. Návrat žalobce do země původu pro něj může přirozeně nést negativní důsledky, ovšem tyto nedosahují intenzity relevantní závažné újmy ve smyslu čl. 9 odst. 2 původní i nové kvalifikační směrnice, potažmo § 12 a § 14a zákona o azylu.

Jak vyplývá z výpovědí stěžovatele učiněných v průběhu azylového řízení, důvodem, proč tento podal žádost o azyl, není obava z pronásledování, ale jeho snaha zůstat v České republice, neboť má obavy ze samoty hrozící v případě jeho návratu do země původu. Je tedy zřejmé, že se svým jednáním snaží o legalizaci pobytu v České republice, což je v přímém rozporu s účelem azylového řízení. Jak vyslovil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 26. 5. 2004, č. j. 7 Azs 207/2004 – 36, azylové řízení je zcela mimořádný institut sloužící k ochraně cizinců, kteří pocítují důvodnou obavu před pronásledováním v zemi svého původu. Jeho prostřednictvím nelze žádat o legalizaci pobytu v České republice, neboť pro takový účel obsahuje právní řád České republiky jiné nástroje.

K námitce bagatelizace žalobcových důvodů k udělení mezinárodní ochrany soud poznamenává, že se nejednalo o bagatelizaci, nýbrž o právní hodnocení z hlediska zákona o azylu. Na základě výše uvedených skutečností shledal soud i druhou námitku žalobce jako nedůvodnou.

K námitce brojící proti neudělení humanitárního azylu soud konstatuje, že na udělení humanitárního azylu nemá žadatel právní nárok (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004-72). Výklad tohoto neurčitého právního pojmu a jeho aplikace na konkrétní skutkový stav je plně meritorně přezkoumatelný soudem (srov.

rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 1. 2015, č. j. 1 Azs 200/2014 – 27). Soud se proto zaměřil na otázku, zda žalovaný neučinil nesprávný úsudek a nepominul některý z případů hodných zvláštního zřetele, který by mohl ovlivnit jeho výslednou úvahu o udělení či neudělení azylu. V tomto ohledu však soud v postupu žalovaného pochybení neshledal, neboť žalovaný vzal v úvahu všechny relevantní skutečnosti, které v dané věci vyplynuly, a zabýval se celkovou situací žalobce, vzal v úvahu zdravotní stav žalobce, přístupnost zdravotní péče v zemi původu i rodinné zázemí a majetkové zajištění žalobce.

Žalobce rovněž v žalobě odkázal na Příručku k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků, vydanou v roce 1992 Úřadem vysokého komisaře pro uprchlíky OSN, konkrétně na ustanovení zabývající se problematikou důkazního břemene v řízení o udělení mezinárodní ochrany. K tomu soud poznamenává, že ze správního spisu k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, jež podal žalobce dne 29. 4. 2014, nevyplývá, že by informace, které v řízení uvedl, byly správním orgánem zpochybňovány.

Žalobce se svými námitkami neuspěl. Jelikož v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti, krajský soud zamítl žalobu jako nedůvodnou (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměl úspěch. Žalovanému pak žádné náklady řízení, jejichž náhradu by mu bylo možné přiznat, nevznikly.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 25. února 2016

Mgr. Jitka Zavřelová, v.r.
samosoudkyně